KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 4. júna 2008

o štátnej pomoci C 9/08 (ex NN 8/08, CP 244/07) Nemecka v prospech Sachsen LB

[oznámené pod číslom K(2008) 2269]

(Iba nemecké znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2009/341/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami [1] a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. KONANIE

(1) Vec vychádza zo žiadosti o informácie, ktorá bola 21. augusta 2007 z úradnej moci zaslaná Nemecku. Listom z 21. januára 2008 Nemecko notifikovalo dané opatrenia z dôvodu právnej istoty ako opatrenia „nepredstavujúce pomoc“ a z obozretnosti uviedlo, že opatrenia treba v každom prípade pokladať za pomoc na záchranu príp. reštrukturalizáciu, zlučiteľnú so spoločným trhom.

(2) Listom z 27. februára 2008 oznámila Komisia Nemecku svoje rozhodnutie začať v súvislosti s opatreniami konanie podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

(3) Rozhodnutie Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* [2]. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky týkajúce sa tejto pomoci.

(4) Po začatí konania vo veci formálneho zisťovania poskytlo Nemecko 28. marca a 10., 16., 23. a 30. apríla 2008 svoje pripomienky. Dňa 16. apríla 2008 boli doručené pripomienky tretej strany. K týmto pripomienkam sa Nemecko vyjadrilo v liste z 30. apríla 2008.

(5) Uskutočnil sa rad stretnutí a pravidelných telefónnych konferencií s Nemeckom, príjemcom pomoci a krajinskou bankou Landesbank Baden-Württemberg (ďalej len „LBBW“).

2. ZAČATIE KONANIA

(6) Predmetný prípad je dôsledkom ešte pretrvávajúcej hypotekárnej krízy v USA, ktorá zasiahla Landesbank Sachsen Girozentrale (ďalej len „Sachsen LB“) a najmä jeden z jej mimobilančných investičných fondov (conduit) – Ormond Quay.

(7) Conduit je účelová spoločnosť (*special purpose vehicle*) alebo osobitná investičná spoločnosť (*special investment vehicle – ďalej len* „SIV“), je spoločnosť (spravidla istý druh spoločnosti s ručením obmedzeným alebo v niektorých prípadoch komanditná spoločnosť) založená s veľmi osobitnými, úzko špecifikovanými a časovo obmedzenými cieľmi, určená na vyrovnanie finančných rizík (zvyčajne ide o vyhnutie sa úpadku, avšak niekedy aj o určité daňové riziko alebo riziko plynúce z bankového dohľadu). SIV sa zakladajú preto, lebo sú mimobilančné a nemusia byť konsolidované bankami. Týmto spôsobom môžu banky financovať úvery so sadzbami, ktoré sú nižšie ako ich vlastné sadzby (pretože sú samy viazané mierou likvidity stanovenou v predpisoch bankového dohľadu). Účelová spoločnosť refinancuje investície do cenných papierov zabezpečených aktívami („asset-backed securities“, ďalej len „ABS“) tak, že si požičiava na trhu s krátkodobými dlhovými cennými papiermi zabezpečenými aktívami [3] („Commercial Papers“, ďalej len „CP“). Prípadné problémy s likviditou účelových spoločností (v prípade, že nie sú predané všetky CP) sa preklenujú úverovými linkami poskytovanými obchodnými bankami.

(8) Sachsen LB financovala cez účelovú spoločnosť Ormond Quay investície do ABS, ku ktorým patrili aj americké cenné papiere zabezpečené hypotékami. Aby bolo možné aj naďalej kryť potrebu likvidity fondu (conduit), ak by obchodné banky vypovedali úverové linky,

[1] Ú. v. EÚ C 71, 18.3.2008, s. 14.
[2] Porovnaj poznámku pod čiarou č. 1.
[3] Commercial Papers sú krátkodobé nezaistené dlhové cenné papiere, ktoré na finančnom trhu vydávajú veľké banky a veľké podniky.

musela Sachsen LB garantovať likviditu Ormond Quay a poskytnúť mimoriadne facility likvidity. Za prevzatie tohto rizika dostala Sachsen LB ako protislužbu vytvorený prebytok účelovej spoločnosti vo forme poplatku. Pri financovaní dlhodobých vysoko rentabilných ABS-investícií cez krátkodobé nízko úročené CP dosiahol Ormond Quay značný prebytok.

(9) V dôsledku hypotekárnej krízy v USA sa však zhoršili trhové podmienky. V ďalšom priebehu tejto krízy znížili tri najväčšie ratingové agentúry ohodnotenie veľkej časti cenných papierov zabezpečených hypotékami, ktoré boli do tej doby ohodnotené A + až BB, na základe vysokej miery nesplácania a exekúcie čiastočne na CCC, čo sa nevyhnutne prejavilo v horšom ohodnotení ABS. Za týchto trhových podmienok hedge fondy a inštitucionálni investori odmietli ďalej investovať do CP zabezpečených hypotékami. Účelové spoločnosti teda následne už neboli schopné požičať si na trhu s krátkodobými CP zabezpečenými aktívami.

(10) Ormond Quay sa v dôsledku tohto vývoja dostala do finančne značne ťažkej situácie. Okrem toho zastavili obchodné banky úverové linky poskytnuté účelovej spoločnosti, takže spoločnosť Ormond Quay bola nútená využiť facilitu likvidity Sachsen LB. Keď sa Ormond Quay už viac nemohla v auguste 2007 refinancovať, dosahovala jej potreba likvidity sumu až 17,1 mld. EUR. Sachsen LB nemohla poskytnúť ňou prisľúbenú úverovú facilitu. Keďže by nútený predaj [4] cenných papierov za takých zlých podmienok na trhu znamenal pre Sachsen LB značné straty a napokon by viedol k úpadku banky, boli prijaté rôzne opatrenia.

3. **OPIS OPATRENÍ**

3.1. *PRÍJEMCA POMOCI*

(11) Príjemcom pomoci je Sachsen LB. Vlastníkmi podielov Sachsen LB boli Slobodný štát Sasko (okolo 37 %), ako aj Sachsen-Finanzgruppe (ďalej len „SFG“, okolo 63 %), ktorá spája osem saských sporiteľní s nadregionálne pôsobiacou Sachsen LB v holdingovej spoločnosti. V SFG majú 77,6 % účasť saské obce a 22,4 % účasť Slobodný štát Sasko.

(12) Sachsen LB mala v roku 2006 bilančnú sumu koncernu vo výške 67,8 mld. EUR a vlastný kapitál vo výške 880 mil. EUR. Sachsen LB bola centrálnou bankou saských sporiteľní. Ako obchodná banka vykonávala Sachsen LB bankové transakcie všetkých druhov. Sachsen LB Europe plc (ďalej len „Sachsen LB Europe“) bola dcérskou spoločnosťou vo výhradnom vlastníctve Sachsen LB so sídlom v Dubline. Ako poskytovateľ služieb pre štruktúrované finančné investície bola do polovice roka 2007 pre skupinu Sachsen LB hlavným zdrojom zisku.

(13) Pre Sachsen LB platili do 18. júla 2005 v rámci povinnosti zabezpečenia finančných prostriedkov pre verejnoprávne subjekty (Anstaltslast) a neobmedzeného ručenia zriaďovateľa za finančné záväzky verejnoprávnych finančných subjektov (Gewährträgerhaftung) neobmedzené štátne záruky, ktoré boli potom na základe súboru dohôd medzi Nemeckom a Komisiou odstránené. Po dohode I zo 17. júla 2001 mohli byť ešte v rámci grandfatheringu vydávané na prechodné obdobie do 18. júla 2005 nové dlhopisy s dobou splatnosti do 31. decembra 2015 so zabezpečením prostredníctvom neobmedzeného ručenia zriaďovateľa za finančné záväzky verejnoprávnych finančných subjektov [5].

(14) Dňa 26. októbra 2007 sa právna forma Sachsen LB zmenila z verejnoprávnej inštitúcie na akciovú spoločnosť.

(15) Dňa 26. augusta 2007 bola Sachsen LB s účinnosťou od 1. januára 2008 predaná spoločnosti LBBW. Po dokončení prevzatia spoločnosťou LBBW 7. marca 2008 bola Sachsen LB začlenená do LBBW.

3.2. *STRANA KUPUJÚCA PRÍJEMCU POMOCI*

(16) Krajinská banka spolkového štátu Bádensko-Württembersko (Landesbank des Bundeslandes Baden-Württemberg – LBBW) pôsobí ako univerzálna banka a ako obchodná banka. Spolu s BW-Bank, jej regionálnou bankou pre súkromných a podnikových zákazníkov, ponúka celú paletu bankových produktov. LBBW funguje ako centrálna banka bádensko-württemberských sporiteľní. Pre porýnsko-falcké sporiteľne vykonáva túto funkciu spoločne s Landesbank Rheinland-Pfalz, ktorú prevzala 1. januára 2005.

(17) Model LBBW, ktorý sa v súčasnosti rozšíril na Sasko, spočíva v lokálne zakorenených bankách, ktoré sa sústreďujú na malé a stredné podniky a na súkromných klientov (BW-Bank pre Bádensko-Württembersko, RP-Bank pre Porýnie-Falcko a teraz Sachsen Bank pre Sasko), a v centralizovaných funkciách v Štutgarte, na ktoré je napojená aj jedna pobočka LBBW v Sasku a jedna v Porýní-Falcku.

3.3. *OPATRENIA*

(18) Ako je uvedené v rozhodnutí o začatí konania [6], Sachsen LB bola zasiahnutá pretrvávajúcou hypotekárnou krízou v USA predovšetkým kvôli mimobilančnému fondu (conduit) Ormond Quay, ktorý sa nebol schopný refinancovať a na zabránenie nútеným predajom potreboval likviditu vo výške 17,1 mld. EUR.

[4] Rýchlejší predaj cenných papierov, aj za nižšiu cenu a so stratou.

[5] Podrobnosti: pozri E 10/2000, Ú. v. ES C 146, 19.6.2002, s. 6, Ú. v. ES C 150, 22.6.2002, s. 7 a na internetovej stránke http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/by_case_nr_e2000_0000.html#10

[6] Porovnaj rozhodnutie uvedené v poznámke pod čiarou č.1.

3.3.1. FACILITA LIKVIDITY

(19) Dňa 19. augusta 2007 podpísalo združenie bánk, pozostávajúce z desiatich nemeckých krajinských bánk a verejno-právnej DekaBank, spoločne kontrolovanej nemeckými krajinskými bankami a DSGV, zmluvu o združení, v ktorej sa banky združenia zaviazali odkúpiť CP vydané Ormond Quay za protihodnotu vo výške 17,1 mld. EUR, pokiaľ ich nie je možné umiestniť na trh („povinnosť kúpy“).

(20) Každá banka združenia kúpila príslušné CP vo vlastnom mene a na vlastný účet. Spoločné a nerozdielne ručenie za celý dlh bolo vylúčené. DekaBank prevzala okolo […] (*) objemu CP. Zvyšok prevzali ostatné banky, pričom rozdelenie prebehlo podľa veľkosti a kľúčových údajov krajinských bánk. Podľa informácií, ktoré malo Nemecko k dispozícii, pripísalo združenie bánk do začiatku januára 2008 v rámci zmluvy o združení CP vo výške maximálne […] mld. EUR.

(21) Za nákup CP dostali banky v združení ako odmenu pevne určenú referenčnú úrokovú sadzbu (Euribor príp. Libor, v závislosti od pôvodu základných aktív) plus […] bázických bodov. Doba splatnosti CP nesmela byť dlhšia ako jeden mesiac. Zmluva o združení bola obmedzená na dobu šiestich mesiacov. Povinnosť kúpy sa týkala len CP, ktoré nebolo možné umiestniť u iných investorov okrem združenia bánk.

(22) Zatiaľ čo sa dopyt po CP zabezpečených hypotékami v auguste 2007 úplne zastavil a pre takéto investície už neexistoval žiadny fungujúci trh, situácia sa postupne zlepšovala. Od októbra 2007 nakupovalo niekoľko investorov (predovšetkým […(banky, ktoré patrili do verejného sektora)]) opäť CP aj mimo rámca zmluvy o združení a podmienok, ktoré v nej boli stanovené, t. j. za odmenu menšiu ako […(50 – 100)] bázických bodov, takže zmluva o združení stratila svoj pôvodný účel. Platnosť zmluvy o združení skončila 23. februára 2008.

3.3.2. PREDAJ SACHSEN LB

(23) Sachsen LB začala už v roku 2005 hľadať strategického partnera, najmä medzi ostatnými krajinskými bankami ([7]). Vďaka týmto predbežným rokovaniam napredovali rokovania o predaji Sachsen LB 23. augusta, t. j. len týždeň po podpísaní zmluvy o združení, keď, ako je to podrobne uvedené v rozhodnutí o začatí konania ([8]), zaznamenala Sachsen LB straty vo výške 250 mil. EUR. Keďže by straty v prípade štruktúrovaného finančného portfólia Sachsen LB viedli k ďalšiemu zníženiu vlastného kapitálu Sachsen LB, čo by malo od určitého rozsahu za následok, že dodržiavanie požiadaviek predpisov o bankovom dohľade týkajúcich sa podloženia bankových transakcií vlastnými prostriedkami by už nebolo zaručené, museli vlastníci podielov Sachsen LB nájsť hospodársky udržateľné riešenie. Preto sa uskutočnili prieskumné rokovania so záujemcami o kúpu Sachsen LB, po ktorých nasledovali intenzívne rokovania s viacerými zainteresovanými stranami.

(24) Banka bola napokon predaná LBBW, pretože podľa vyjadrenia Nemecka predložila ekonomicky najlepšiu ponuku. Dôvodom mimoriadneho podnikateľského záujmu zo strany LBBW bola možnosť kúpou Sachsen LB značne rozšíriť pôsobenie LBBW na trhu nielen v Sasku, ale predovšetkým aj vo východnej Európe.

(25) Dňa 26. augusta 2007 bola podpísaná zmluva (ďalej len „základná dohoda“) o predaji Sachsen LB spoločnosti LBBW k 1. januáru 2008. Podľa tejto základnej dohody mala byť kúpna cena určená na základe posúdenia zo strany nezávislého znalca, ktoré sa malo uskutočniť po prekonaní krízy finančného trhu, ktoré bolo očakávané na konci roku 2007. V dohode bola definovaná minimálna kúpna cena 300 mil. EUR vo forme podielov v LBBW. Okrem toho bola do dohody pre LBBW zahrnutá doložka o prispôsobení, pre prípad, že by podiel základného kapitálu klesol pod určitú prahovú hodnotu.

(26) Ďalej sa v podpísanej základnej dohode počítalo s tým, že LBBW zaplatí vlastníkom podielov v Sachsen LB vopred úhradu v hotovosti vo výške 250 mil. EUR, ktorí ju vložia do Sachsen LB na pokrytie strát. Táto suma následne Nemecku stačila na splnenie požiadaviek predpisov o bankovom dohľade týkajúcich sa vlastných prostriedkov a na absorpciu prípadných strát.

(27) V čase predaja vychádzali zmluvné strany z toho, že kríza bude čoskoro prekonaná. Za predpokladu, že sa trhy do konca roka znormalizujú, neprijala LBBW pre štruktúrované investičné portfólio Sachsen LB žiadne mimoriadne opatrenia a chcela dané portfólio prevziať. Predovšetkým sa predpokladalo, že sa problémy Ormond Quay vyriešia samé a účelová spoločnosť sa potom bude môcť na trhu refinancovať.

(*) Niektoré časti tohto textu boli kvôli dôvernému charakteru informácií nahradené bodkami v zátvorkách.

([7]) Sachsen LB rokovala s viacerými krajinskými bankami, okrem iného s WestLB a LBBW.

([8]) Pozri rozhodnutie uvedené v poznámke pod čiarou č. 1, bod 16. Je tam podrobne opísaná celá transakcia.

(28) Koncom roka 2007 vznikli v spojení so štruktúrovaným portfóliom Sachsen LB ďalšie riziká. Pred ukončením predaja sa situácia na finančných trhoch ešte zhoršila, čo malo nepriaznivý dosah najmä na Ormond Quay, keďže v mark-to-market ohodnotení [9] jej aktív bola vykázaná strata vo výške asi […(0,5 – 1,5)] mld. EUR.

(29) Táto situácia ohrozila konečný predaj banky, pretože podiel základného kapitálu mohol klesnúť pod prahovú hodnotu. Horšie mark-to-market ohodnotenia museli byť v bilancii vykázané ako straty a viedli k zníženiu základného kapitálu. Vznikli obavy, že podiel základného kapitálu Sachsen LB klesne pod […] %, čo by znamenalo, že LBBW by mohla trvať na novom rokovaní o kúpe.

(30) Aj keby sa podmienky na trhu od augusta [10] zlepšili a predaj aktív by bol možný, nebola LBBW ani schopná, ani ochotná akceptovať také vysoké straty mark-to-market. Bolo potrebné nájsť nejaké riešenie na dokončenie predaja, ktoré by zabránilo tomu, aby sa tieto straty odrazili v ohodnotení Sachsen LB. Inak by LBBW musela k minimálnej kúpnej cene 300 mil. EUR, ktorá bola dohodnutá v auguste, prevziať aj tieto straty.

(31) Po intenzívnych rokovaniach bol predaj uzavretý konečnou a neodvolateľnou „dohodou o kľúčových bodoch“, ktorá bola podpísaná 13. decembra 2007. Predaj bol napokon umožnený tak, že sa zabránilo konsolidácii strát mark-to-market z účelových spoločností Sachsen LB a banka LBBW bola chránená pred prípadnými stratami z účelových spoločností, ktoré mohli vzniknúť, ak by aktíva v portfóliu boli držané až do ich splatnosti. Ako alternatívne riešenie sa mohla zvážiť konsolidácia strát mark-to-market pred predajom Sachsen LB banke LBBW a vloženie doplnkového kapitálu vlastníkmi Sachsen LB (odhadovaná hodnota: […(0,5 – 1,5)] mld. EUR). Namiesto toho, aby sa Slobodný štát Sasko zmieril so stratami mark-to-market, uprednostnil poskytnutie štátnej záruky pre portfólio so štruktúrovanými investíciami.

(32) V tejto záverečnej dohode sú uvedené všetky štruktúrované investície Sachsen LB, rozdelené do dvoch portfólií. Aby sa zabránilo konsolidácii všetkých štruktúrovaných investícií do LBBW, bolo z predaja vyňaté jedno portfólio s účtovnou hodnotou 17,5 mld. EUR [11]. Tieto položky kapitálového trhu boli prevedené do novo založeného investičného fondu (takzvaného „Super-SIV“), takže v Sachsen LB ostali len štruktúrované portfóliové investície [12] s potrebou refinancovania vo výške asi 11,8 mld. EUR, ktoré boli predané spoločnosti LBBW. Na pokrytie rizika v súvislosti s týmito investíciami bola z predajnej ceny odpočítaná čiastka 500 mil. EUR.

(33) Fond Super-SIV bol založený na vyčlenenie štruktúrovaných investičných portfólií s nízkou hodnotou mark-to-market zo Sachsen LB pred predajom a aby tieto portfóliá podržal do konečnej splatnosti. Aby bolo možné uskutočniť prevod portfólia do Super-SIV, bolo potrebné zabezpečiť jeho refinancovanie. Refinancovanie poskytla čiastočne LBBW (bezprioritná tranža) a čiastočne iné krajinské banky (prioritná tranža). Aby sa zabránilo konsolidácii Super-SIV v bilancii LBBW, nesmela účasť LBBW prekročiť 50 %. Po intenzívnych rokovaniach prevzali krajinské banky 50 % refinancovania Super-SIV, avšak pod podmienku, že v prípade straty bude mať ich financovanie prednosť pred financovaním zo strany LBBW. LBBW požadovala záruku Slobodného štátu Sasko, ktorá mala kryť všetky reálne predpokladateľné potenciálne straty, aby bolo jej riziko obmedzené na normálne obchodné riziko. Cieľom bolo chrániť portfólio pred možnými stratami, ak by bolo držané do konečnej splatnosti. Tieto straty by zodpovedali riziku nesplatenia. Slobodný štát Sasko nakoniec súhlasil, že poskytne záruku vo výške 2,75 mld. EUR na straty zo Super-SIV. Táto suma bola stanovená po intenzívnych rokovaniach medzi LBBW a Slobodným štátom Sasko na základe posudkov investičných bánk – podľa ich odhadov sa riziko nesplatenia pre refinancujúce banky blížilo nule [13].

(34) Okrem toho bol v dohode o kľúčových bodoch stanovený poplatok za záruku vo výške […] % nevyužitej najvyššej sumy ročne, ktorý sa po štyroch rokoch trvania záruky zníži o tretinu počiatočného poplatku a po siedmich rokoch trvania záruky o ďalšiu tretinu počiatočného poplatku. Toto zodpovedá […(> 90)] mil. EUR za desať rokov, pokiaľ záruka nebude využitá.

(35) Ako bolo uvedené, Super-SIV bol financovaný v dvoch tranžiach. Prvá tranža vo výške necelých 50 % (okolo 8,75 mld. EUR) bola financovaná zo strany LBBW; druhá tranža mierne nad 50 % (okolo 8,75 mld. EUR) bola poskytnutá úverovými inštitútmi, ktoré patria k zabezpečovacej rezerve krajinských bánk a žírových ústrední (istý druh záručného združenia členských inštitútov na zabezpečenie vkladov a odškodnenie investorov). Na základe rozdelenia rizík na obe tranže ručí LBBW svojou likviditou za straty vo výške do 8,75 mld. EUR, t. j. za sumu, ktorá prevyšuje záruku vo výške 2,75 mld. EUR poskytnutú Slobodným štátom Sasko.

[9] V účtovníctve a finančníctve znamená mark-to-market nové ohodnotenie položky vo finančnom nástroji na základe aktuálnej ceny na trhu v daný deň pre príslušný finančný nástroj alebo podobné nástroje. Konečná hodnota termínového obchodu, ktorý sa uskutoční za deväť mesiacov, je známa až po týchto deviatich mesiacoch. Ak sa však ohodnotenie mark-to-market robí na účtovnícke účely, určí sa aktuálna hodnota v daný deň na voľnom trhu.

[10] Zatiaľ čo pred krízou sa rizikové prémie pohybovali okolo 4 až 5 bázických bodov, v čase vrcholenia krízy bol trh úplne vyčerpaný; keď sa trhy pomaly opäť zotavili, pohybovali sa sadzby opäť okolo 40 bázických bodov.

[11] K portfóliu patria Ormond Quay, Sachsen Funding a Synapse ABS.

[12] LAAM, Georges Quay, Synapse L/S + FI, Omega I + II a iné syntetické aktíva (CDO, ABS, CDS, CPPI atď).

[13] Keďže by banky museli likviditu aj tak poskytnúť, vznikli by určité náklady na refinancovanie.

Len ďalšie straty by potom boli kryté inými krajinskými bankami.

(36) V decembri 2007 poveril Slobodný štát Sasko audítorskú spoločnosť Susat & Partner, aby posúdila hodnotu Sachsen LB, ako bolo stanovené v kúpnej zmluve. Táto spoločnosť odhadla hodnotu Sachsen LB na […] mld. EUR. Súčasne poverila LBBW spoločnosť […] (ďalej len […]), aby toto ohodnotenie ešte raz overila. Spoločnosť […] dospela vo svojej analýze k hodnote […] mld. EUR. Počas rokovaní sa strany dohodli stanoviť hodnotu na […] mld. EUR.

(37) V záverečnej dohode bola čistá kúpna cena za Sachsen LB stanovená na sumu 328 mil. EUR, ktorú bolo potrebné zaplatiť v hotovosti ([14]). Táto cena vychádzala z odhadovanej hodnoty Sachsen LB na […] EUR, z ktorej boli odpočítané straty z roku 2007 vo výške […] mil. EUR za portfólio 2, ako aj dohodnuté vyrovnanie strát za portfólio 1, ktoré zostalo v Sachsen LB, vo výške 500 mil. EUR. Vrátane úhrady v hotovosti poskytnutej vopred vo výške 250 mil. EUR zaplatila LBBW za kúpu Sachsen LB čiastku 578 mil. EUR.

(38) Refinancovaním štruktúrovaného investičného portfólia prevedeného do Super-SIV skončilo ručenie poskytnuté Slobodným štátom Sasko za toto portfólio.

3.4. *PLÁN REŠTRUKTURALIZÁCIE*

(39) LBBW zostavila v čase predaja Sachsen LB plán jej reštrukturalizácie, ktorý bol naposledy zmenený 9. apríla 2008. Podľa informácií predložených Komisii pokrýva plán reštrukturalizácie dobu reštrukturalizácie v trvaní štyroch rokov, ktorá začína predajom Sachsen LB 1. januára 2008 a končí uplynutím roka 2011.

(40) Podľa tohto plánu bude Sachsen LB AG začlenená do LBBW, zostane však zachovaná vo forme nesamostatnej inštitúcie s označením Sachsen Bank. Táto prevezme aj súkromných a podnikových zákazníkov súčasných filiálok LBBW v Sasku (BW-Bank). Všetky zvyšné obchody (ktoré nie sú obchodmi so súkromnými ani podnikovými zákazníkmi) budú zo Sachsen LB vyčlenené a prevedené do pobočky LBBW v Sasku.

(41) Sachsen Bank preberie teda len jednu z oboch oblastí pôsobnosti Sachsen LB, a to obchod s podnikovými a nedostatočne rozvinutý obchod so súkromnými zákazníkmi Sachsen LB, z ktorej si vybuduje spolu s príslušným obchodom banky BW-Bank svoju novú oblasť pôsobnosti. Sachsen Bank bude schopná v Sasku a mimo Saska samostatne pôsobiť v hospodárskej súťaži.

(42) Druhá oblasť pôsobnosti Sachsen LB, obchod na kapitálovom trhu, zostane v LBBW a v Sasku ju bude ponúkať jedna pobočka LBBW. LBBW prevezme aj back-office funkcie a bude čiastočne fungovať ako centrálna banka pre saské sporiteľne.

(43) Analýza reštrukturalizačného plánu sa, pokiaľ ide o obnovu životaschopnosti, opiera o obchodnú činnosť Sachsen LB pred jej začlenením do LBBW ([15]). Reštrukturalizácia zahŕňa prevod prvého portfólia do Super-SIV. Okrem toho sa v pláne ako s kompenzačným opatrením počíta s možnosťou úplného zrušenia dcérskej spoločnosti Sachsen LB (Sachsen LB Europe) so sídlom v Dubline, ktorá mala na starosti vývoj a správu všetkých medzinárodných štruktúrovaných portfólií Sachsen LB.

(44) Sachsen LB preto nebude na medzinárodnom kapitálovom trhu uskutočňovať žiadne nové obchody. Len cenné papiere druhého portfólia vo výške 11,8 mld. EUR zostávajú LBBW. Prognózy opierajúce sa o tento základ naznačujú, že banka opäť dosiahne svoju rentabilitu do štyroch rokov trvania plánu reštrukturalizácie.

(45) Na preukázanie udržateľnosti uviedlo Nemecko v podstate tieto číselné údaje:

([14]) V dohode o kľúčových bodoch sa počítalo s tým, že by kúpna cena za Sachsen LB mohla byť zaplatená aj zodpovedajúcimi podielmi v LBBW.

([15]) V tejto súvislosti sú v pláne reštrukturalizácie ako najdôležitejšie štrukturálne opatrenia uvedené zníženie počtu zamestnancov z […] na okolo […] zamestnancov, zavedenie kontroly a riadenia rizík a integrácia centrálnych úloh (vrátane IT) do LBBW.

Hrubé výnosy (v najhoršom prípade) v mil. EUR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	CAGR 2007–2012 (1) (v %)
Obchod s podnikovými zákazníkmi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Obchod na kapitálovom trhu (2)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Iné	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Spolu pred synergiami	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Výnosové synergie (nový obchodný model)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Spolu vrátane synergií	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(1) CAGR 2007 – 2012 = kumulovaná ročná miera rastu na obdobie rokov 2007 – 2012.
(2) Medzičasom bolo rozhodnuté previesť túto oblasť na pobočku LBBW v Sasku.

Prevádzkový výsledok pred zdanením (v najhoršom prípade) v mil. EUR	2007	2008	2009	2010	2011	2012	CAGR 2007-2012 (v %)
Obchod s podnikovými zákazníkmi	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Obchod na kapitálovom trhu	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Iné	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Spolu pred synergiami	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Synergie	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	
Spolu vrátane synergií	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(46) Nemecko ďalej oznámilo, že LBBW počíta od roku 2009 v prípade bývalej Sachsen LB s výnosmi z vlastného kapitálu vo výške […(> 8 %)] % a v prípade novo založenej Sachsen Bank vo výške okolo […(> 15 %)] %.

4. **KONANIE VO VECI FORMÁLNEHO ZISŤOVANIA**

4.1. *DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA*

4.1.1. FACILITA LIKVIDITY

(47) V rozhodnutí o začatí konania vyjadrila Komisia obavy týkajúce sa facility likvidity, pretože sa zdá, že Sachsen LB vznikla z opatrenia selektívna výhoda, keďže nebolo pravdepodobné, že by investor v trhovom hospodárstve poskytol Sachsen LB úverovú linku za tých istých podmienok ako združenie bánk. Komisia však nevylúčila možnosť, že toto opatrenie môže predstavovať pomoc na záchranu, ktorá je zlučiteľná so spoločným trhom.

4.1.2. PREDAJ SACHSEN LB

(48) Komisia ďalej overila, či predaj Sachsen LB spoločnosti LBBW obsahoval štátnu pomoc. Komisia mala pochybnosti, že sa Slobodný štát Sasko správal ako investor v trhovom hospodárstve, pretože z hľadiska nákladov by bola likvidácia výhodnejšia ako predaj s poskytnutou zárukou, a dospela preto k názoru, že predaj mohol obsahovať prvky pomoci v prospech Sachsen LB. Komisia však neuviedla žiadne obavy v súvislosti s možnou nízkou kúpnou cenou, ktorá mohla obsahovať prvky pomoci v prospech kupujúceho (LBBW). Komisia však nevylúčila, že pri záruke mohlo ísť o pomoc na reštrukturalizáciu, ktorá je zlučiteľná so spoločným trhom, ak boli splnené požiadavky uvedené v Usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ([16]) (ďalej len „usmernenia").

5. PRIPOMIENKY TRETÍCH STRÁN

(49) Podľa názoru tretej strany je záruka pre Super-SIV štátnou pomocou, rovnako ako príspevok LBBW k výnosom Sachsen LB za rok 2007 vo výške 391 mil. EUR a prevzatie ročného schodku vo výške 641,6 mil. EUR, a kúpna cena, ktorú zaplatila LBBW vlastníkom, bola vyššia ako trhová hodnota Sachsen LB.

6. PRIPOMIENKY NEMECKA PO PRIJATÍ ROZHODNUTIA O ZAČATÍ KONANIA

6.1. *PRIPOMIENKY K POSÚDENIU FACILITY LIKVIDITY*

(50) Podľa názoru Nemecka by facilitu likvidity, ktorú poskytlo združenie bánk, poskytol aj investor v trhovom hospodárstve, pretože odmena, ktorú dostali banky združenia za nákup CP vydaných Ormond Quay, bola vyššia než bežná odmena na trhu a teda zlučiteľná s trhom. Okrem toho by združenie bánk nevyrovnalo žiadne potenciálne straty spôsobené kolísaním trhových cien cenných papierov (ABS) držaných vo fonde (conduit). Aj pri klesajúcej trhovej hodnote bolo riziko nesplatenia veľmi nízke a v prípade cenných papierov, ktoré by boli držané až do konečnej splatnosti, by sa očakávali len nízke straty.

(51) Ďalej podľa názoru Nemecka, sa banky predovšetkým usilovali zabrániť tomu, aby platobná neschopnosť jednej z ich sesterských krajinských bánk nevyvolala všeobecnú bankovú krízu. Riziko spojené s kúpou CP pokladali za menšie, než riziko spojené s platobnou neschopnosťou Sachsen LB, predovšetkým ak by bol využitý systém zabezpečenia vkladov. Okrem toho poukazuje Nemecko na to, že trhové benchmarky mohli byť hypoteticky definované aj pri neexistencii trhu.

(52) Ak by Komisia zastávala názor, že facilita likvidity obsahuje prvky pomoci, tak by mohla byť podľa názoru Nemecka pokladaná za pomoc na záchranu, ktorá je zlučiteľná so spoločným trhom, pretože CP získané združením bánk by boli porovnateľné s opatrením vo forme úveru, ktoré nie je štrukturálne a je obmedzené na dobu šiestich mesiacov.

6.2. *PRIPOMIENKY K POSÚDENIU PREDAJA SACHSEN LB*

(53) Podľa názoru Nemecka sa Slobodný štát Sasko správal pri predaji Sachsen LB ako predajca v trhovom hospodárstve. Kúpna cena bola výsledkom rokovaní s viacerými potenciálnymi kupcami a vychádzala z ohodnotení spoločnosti, ktoré vykonali audítorské spoločnosti podľa uznaných zásad, takže odrážala objektívnu trhovú hodnotu Sachsen LB. Vlastníci Sachsen LB by dosiahli pozitívnu predajnú cenu za Sachsen LB aj pri zohľadnení záväzkov vyplývajúcich zo záruky pre Super-SIV vo výške 2,75 mld. EUR.

(54) Nemecko opakuje, že boli zohľadnené tri rozdielne predpoklady na posúdenie rizika spojeného so zárukou pre Super-SIV. Pri prvom predpoklade boli na základe mark-to-market ohodnotenia k 30. novembru 2007 odhadnuté potenciálne straty pri predaji investícií v tento deň za cenu okolo […] mld. EUR. Výsledky tohto mark-to-market ohodnotenia boli však skreslené, pretože v danom čase neexistoval pre také investície ani trh, ani nebol úmysel tieto položky kapitálového trhu *ad hoc* predať, keďže mali byť držané do konca splatnosti. Podľa druhého predpokladu, ktorý sa opiera o modelové posúdenie potenciálneho makroekonomického vývoja, boli očakávané straty vypočítané pre tri scenáre. Očakávané straty predstavovali okolo […(> 800)] mil. EUR („horší prípad"), […(< 500)] mil. EUR („základný prípad") príp. […(< 200)] mil. EUR („najlepší prípad"). Tento predpoklad bol vypracovaný zo strany LBBW a Sachsen LB na základe súčasných interných modelov. Tretí predpoklad sa opiera o rating daných položiek kapitálového trhu. Skoro všetky cenné papiere v portfóliu mali podľa vyjadrenia Nemecka rating AAA ([17]), a pri overovaní ratingovými agentúrami nebol rating žiadnych z týchto cenných papierov znížený. Pri takmer nulovej pravdepodobnosti nesplatenia v prípade cenných papieroch ohodnotených AAA, sa očakávané straty portfólia taktiež rovnali nule.

(55) Podľa Nemecka je záruka vo výške 2,75 mld. EUR výsledkom rokovaní medzi zúčastnenými stranami, pričom LBBW chcela čo možno najvyššiu záruku, aby obmedzila svoje vlastné ručenie, zatiaľ čo sa Slobodný štát Sasko pokúšal obmedziť záruku na minimum.

([16]) Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.

([17]) Rating z decembra 2007.

(56) Nemecko poukazuje na to, že v čase rokovania boli k dispozícii výsledky všetkých troch predpokladov. Rokovacie strany sa dohodli na použití modelového posúdenia (t. j. druhého predpokladu) ako primeraného spôsobu posúdenia rizík, ktoré má kryť záruka.

(57) Nemecko predložilo výpočty pre rôzne scenáre, aby preukázalo, že by vlastníci aj v prípade využitia záruky – v „základnom prípade“ – dosiahli pri predaji banky pozitívnu cenu. Komisia sa vždy opiera o „základný prípad“ a nie o najnevýhodnejší scenár ([18]).

(58) Ak by Komisia zastávala názor, že predaj banky obsahoval prvky pomoci, tak by sa podľa názoru Nemecka mohol tento predaj na základe usmernení pokladať za pomoc na reštrukturalizáciu, ktorá je zlučiteľná so spoločným trhom.

(59) Za týmto účelom predložila LBBW uvedený plán reštrukturalizácie, z ktorého vyplýva, ako sa má obnoviť životaschopnosť Sachsen LB. Nemecko tvrdí, že plán obsahuje viaceré interné opatrenia, ako je zníženie počtu zamestnancov, opatrenia na zlepšenie riadenia rizík, integrácia segmentov do LBBW a zjednotenie IT. Jednoznačným cieľom obchodného plánu je ďalej zníženie závislosti Sachsen LB na ziskoch dosahovaných na kapitálovom trhu, najmä na obchodnom poli „riadenie aktív/štruktúrované produkty“.

(60) Nemecko ďalej argumentuje, že investícia vo výške niekoľkých sto miliónov EUR, ktorú zaplatila LBBW za kúpu Sachsen LB, musí priniesť osoh a že LBBW preto spraví čo je v jej silách, aby obnovila dlhodobú životaschopnosť Sachsen LB.

(61) Pokiaľ ide o vlastný príspevok zastáva Nemecko názor, že LBBW a iné banky poskytli značné vlastné príspevky v hodnote spolu […(okolo 30)] mld. EUR, a teda boli splnené požiadavky usmernení. Suma […(okolo 30)] mld. EUR vyplýva z nákladov na zriadenie Super-SIV ([…] mil. EUR), začlenenie Sachsen LB ([…] mil. EUR) a financovanie portfólia 2 (17,5 mld. EUR) a portfólia 1 (11,8 mld. EUR).

(62) Podľa názoru Nemecka je predaj Sachsen LB jej vlastníkmi LBBW potrebné pokladať za značnú kompenzáciu. Predaj zdôrazňuje spoločné prianie banku trvalo reštrukturalizovať. Predaj podnikov, ktoré sa nachádzajú v ťažkostiach, je dôležitým prvým krokom k ich reštrukturalizácii. Vo všeobecnosti možno predpokladať, že sa spoločnosť pod kontrolou etablovanej nemeckej veľkobanky stane s najväčšou pravdepodobnosťou životaschopnou, čo zaručí, že spoločnosť nebude opäť odkázaná na štátnu pomoc. Predaj bude teda centrálnym prvkom reštrukturalizácie Sachsen LB.

(63) K rozhodnutiu Komisie o začatí konania neposkytol žiadny konkurent pripomienky. Predaj banky teda podľa názoru iných konkurentov nemá za následok narušenie hospodárskej súťaže.

(64) Nemecko ponúklo po dohode s LBBW (v mene príjemcu pomoci – Sachsen LB) nasledovné záväzky ([19]):

a) nasledovné účasti Sachsen LB, ktoré počas začleňovania prešli na LBBW, sa predajú alebo zlikvidujú:

— Sachsen LB Europe PLC bude do […] predaná alebo zlikvidovaná. Skupina LBBW nepreberie žiadnych zamestnancov Sachsen LB Europe, pokiaľ k tomu nebude právne zaviazaná, a nebude teda ponúkať súčasným zamestnancom Sachsen LB Europe plc ani nové pracovné zmluvy, ani s nimi nebude takéto zmluvy uzatvárať ([20]). Táto povinnosť platí po dobu dvoch rokov od prijatia rozhodnutia Komisie,

([18]) Rozhodnutie Komisie vo veci C-28/02, Bankgesellschaft Berlin, Ú. v. EÚ L 116, 14.5.2005, s. 1.

([19]) „Vláda Spolkovej republiky Nemecko ponúka Európskej komisii po dohode s krajinskou bankou Landesbank Baden-Württemberg (LBBW) tieto kompenzačné opatrenia uvedené v bode a) – c):
a) tieto účasti Sachsen LB, ktoré počas začleňovania prešli na LBBW, budú takto predané alebo zlikvidované:
— Sachsen LB Europe PLC bude do […] predaná alebo zlikvidovaná,
— účasť v East Merchant GmbH bude predaná do […],
— […];
b) vláda Spolkovej republiky Nemecko zabezpečí, aby Sachsen Bank, zastúpená LBBW, v žiadnej zo svojich pobočiek v Slobodnom štáte Sasko aktívne nevykonávala ako samostatnú oblasť podnikania obchody na vlastný účet a riziko presahujúce rámec starostlivosti o zákazníkov v jej hlavných oblastiach podnikania. Tento záväzok platí štyri roky počas plánovanej doby reštrukturalizácie;
c) vláda Spolkovej republiky Nemecko zabezpečí, aby Sachsen LB, zastúpená LBBW, v žiadnej zo svojich pobočiek v Slobodnom štáte Sasko aktívne nevykonávala ako samostatnú oblasť podnikania medzinárodné obchody s nehnuteľnosťami presahujúce rámec starostlivosti o zákazníkov v jej hlavných oblastiach podnikania. Tento záväzok platí štyri roky počas plánovanej doby reštrukturalizácie.“

([20]) Komisia vychádza z toho, že doložka, podľa ktorej prevezme LBBW zamestnancov iba vtedy, ak by k tomu bola právne zaviazaná, platí pre maximálne 10 zamestnancov a týka sa portfólia 1 v hodnote 11,8 miliárd EUR, ktoré LBBW prevzala. Nemožno vylúčiť, že prevedenie tohto portfólia možno pokladať za čiastočný prevod podniku, takže by LBBW mohla byť povinná prevziať príslušných zamestnancov. Účinnosť uzavretia Sachsen LB Europe by však týmto nemala byť dotknutá.

— účasť v East Merchant GmbH bude predaná do […],

— […] ([21]);

b) Nemecko zabezpečí, aby Sachsen Bank, zastúpená LBBW, v žiadnej zo svojich pobočiek v Slobodnom štáte Sasko aktívne nevykonávala ako samostatnú oblasť podnikania obchody na vlastný účet a riziko presahujúce rámec starostlivosti o zákazníkov v jej hlavných oblastiach podnikania. Tento záväzok platí štyri roky počas doby reštrukturalizácie;

c) Nemecko zabezpečí, aby Sachsen LB, zastúpená LBBW, v žiadnej zo svojich pobočiek v Slobodnom štáte Sasko aktívne nevykonávala ako samostatnú oblasť podnikania medzinárodné obchody s nehnuteľnosťami presahujúce rámec starostlivosti o zákazníkov v jej hlavných oblastiach podnikania. Tento záväzok platí štyri roky počas doby reštrukturalizácie.

(65) Nemecko potvrdilo, že […]. Nemecko tvrdí, že obchody sú výnosné a v žiadnom prípade nesúvisia so súčasnou hypotekárnou krízou, ktorá je zapríčinená početnejším poskytovaním úverov dlžníkom s vyšším rizikom nesplácania, s nízkym príjmom a horšou bonitou, než majú prvotriedni príjemcovia úverov.

(66) Okrem toho Nemecko potvrdilo, že […] ([22]).

6.3. *PRIPOMIENKY K PRIPOMIENKAM TRETEJ STRANY*

(67) Pokiaľ ide o pripomienky tretej strany Nemecko uvádza, že záruka pre Super-SIV nie je štátnou pomocou, pretože vlastníci Sachsen LB by dosiahli pozitívnu kúpnu cenu za Sachsen LB aj pri zohľadnení potenciálnych záväzkov, vyplývajúcich zo záruky vo výške 2,75 mld. EUR za Super-SIV, a že LBBW pokladala príspevok LBBW k výnosom Sachsen LB za rok 2007 a úhradu v hotovosti vopred vo výške 250 mil. EUR za súčasť kúpnej ceny a kúpna cena, ktorú zaplatila LBBW vlastníkom preto zodpovedala trhovej cene Sachsen LB. Nemecko zdôrazňuje, že okrem príspevku LBBW k výnosom Sachsen LB za rok 2007 vo výške 391 mil. EUR nebolo poskytnuté žiadne iné vyrovnanie strát.

([21]) […]; Táto obchodná oblasť je rentabilná a nie je dotknutá súčasnou krízou v trhovom segmente hypoték na bývanie, ktorá bola vyvolaná tým, že boli vo veľkom množstve poskytované úvery takým príjemcom, ktorí vykazovali vyššie riziko a ktorí mali nižší príjem a horšiu bonitu než prvotriedni príjemcovia úverov.

([22]) „Vláda Spolkovej republiky Nemecko potvrdzuje, že […]."

7. **PRÁVNE POSÚDENIE POMOCI**

7.1. *EXISTENCIA ŠTÁTNEJ POMOCI*

(68) Podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, pomoc poskytnutá štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša súťaž alebo hrozí narušením súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky, je – pokiaľ to ovplyvňuje trh medzi členskými štátmi – nezlučiteľná so spoločným trhom.

(69) Komisia trvá na svojom stanovisku, ktoré vyjadrila v rozhodnutí o začatí konania, že žiadnu z oboch finančných intervencií by neposkytol investor v trhovom hospodárstve, čiže obidve opatrenia predstavujú štátnu pomoc.

(70) V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že Komisia už vo svojom rozhodnutí o začatí konania nevyjadrila žiadne obavy v súvislosti s hospodárskou súťažou týkajúce sa refinancovania zo strany LBBW a združenia bánk. Jej príslušné úvahy budú bližšie vysvetlené na konci tohto oddielu.

7.1.1. FACILITA LIKVIDITY

(71) DekaBank, ako aj väčšina krajinských bánk sú verejnoprávnymi inštitúciami. Vlastníkmi DekaBank sú z polovice krajinské banky a z polovice regionálne spolky sporiteľní. Krajinské banky sú vo všeobecnom vlastníctve spolkových krajín a príslušných regionálnych spolkov sporiteľní. Úverová linka vo výške 17,1 mld. EUR poskytnutá Sachsen LB zo strany združenia bánk sa teda poskytuje z verejných prostriedkov a možno ju posudzovať ako „opatrenie poskytnuté štátom alebo zo štátnych prostriedkov" v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES ([23]). Zvýhodnenie plynúce z poskytnutia štátnych prostriedkov by okrem toho v dôsledku cezhraničného a medzinárodného pôsobenia Sachsen LB ovplyvnilo hospodársku súťaž v bankovom sektore a obchod vo vnútri Spoločenstva.

(72) Komisia ďalej uvádza, že Sachsen LB pôsobí cezhranične a medzinárodne, takže by zvýhodnenie v dôsledku poskytnutia štátnych prostriedkov ovplyvnilo hospodársku súťaž v bankovom sektore a obchod v rámci Spoločenstva ([24]).

([23]) Prisudzovateľnosť vyplýva z radu ukazovateľov, ktoré sú podmienené špecifickými danosťami prípadu a kontextom, v ktorých bolo opatrenie uskutočnené. Medzi dozornými radami krajinských bánk a štátom existujú úzke osobné kontakty. Okrem toho postupovalo združenie bánk v tomto prípade v úzkom dohovore s BaFin a Bundesbank.

([24]) Rozhodnutie Komisie z 27. júna 2007 vo veci C-50/06, BAWAG, Ú. v. EÚ L 83, 26.3.2008, s. 7, bod 127.

(73) Nemecko popiera, že pre Sachsen LB plynie z opatrenia selektívna výhoda. Komisia pripomína, že akákoľvek intervencia financovaná zo štátnych prostriedkov, ktorou je zvýhodnený nejaký podnik, predstavuje v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES za bežných okolností štátnu pomoc, okrem situácie, kedy by takéto opatrenie realizoval aj investor konajúci za bežných podmienok trhového hospodárstva. Rozhodnutie združenia bánk poskytnúť likviditu musí byť v súlade so zásadou investora v trhovom hospodárstve, aby bolo možné vylúčiť prvky štátnej pomoci. Preto je potrebné preskúmať, či by investor v trhovom hospodárstve poskytol Sachsen LB úverovú linku za tých istých podmienok ako združenie bánk.

(74) Komisia zastáva názor, že v čase uzatvorenia zmluvy o združení nebol už prakticky žiadny dopyt po CP zabezpečených hypotékami a teda už neexistoval žiadny účinne fungujúci trh pre tento druh investícií. Slabý dopyt však neznamená, že neexistuje žiadny trhový benchmark. Trhový benchmark spočíva jednoducho v tom, že tieto CP vtedy nemali žiadnu primeranú hospodársku hodnotu, čo znamená, že o CP, ktoré vydala Ormond Quay, hoci boli ohodnotené AAA, boli riadne zhodnotené a s len nízkym rizikom nesplatenia, nebol ani potom žiadny hospodársky záujem. Preto dospela Komisia k záveru, že investor v trhovom hospodárstve by neposkytol Sachsen LB žiadnu facilitu likvidity. Predmetné opatrenie je teda štátnou pomocou.

7.1.2. PREDAJ SACHSEN LB

(75) Nemecko popiera, že by predaj Sachsen LB spoločnosti LBBW mohol obsahovať štátnu pomoc. Komisia trvá na svojom stanovisku, že Slobodný štát Sasko sa pri predaji Sachsen LB nesprával ako investor v trhovom hospodárstve. Predaj Sachsen LB spoločnosti LBBW by mohol z dvoch hľadísk obsahovať štátnu pomoc: po prvé pomoc v prospech kupujúcej strany (t. j. LBBW), ak bola akceptovaná príliš nízka kúpna cena, a po druhé pomoc v prospech Sachsen LB, ak by bola likvidácia nákladovo menej náročná než predaj so zárukou.

(76) Komisia zastáva názor, že kúpna cena, ktorú zaplatila LBBW, zodpovedá trhovej hodnote Sachsen LB a uvádza, že Slobodný štát Sasko viedol rokovania s viacerými potenciálnymi kupcami a nakoniec sa rozhodol, že predá Sachsen LB spoločnosti LBBW. Komisia poukazuje na to, že kúpnu cenu možno pokladať za trhovú, ak sa predaj uskutoční na základe otvoreného ponukového konania, ktoré nie je viazané na žiadne ďalšie podmienky, a aktíva sú prevedené na subjekt s najvyššou ponukou alebo s jedinou ponukou. Zatiaľ čo pri riadne realizovanom ponukovom konaní možno existenciu štátnej pomoci vylúčiť, absencia ponukového konania neznamená automaticky existenciu štátnej pomoci. V predmetnom prípade rozhodli strany kúpnej zmluvy, že nechajú urobiť ohodnotenie Sachsen LB k 31. decembru 2007 predpokladajúc, že sa finančný trh do tej doby stabilizuje a bude možné uskutočniť „bežnejšie“ trhové ohodnotenie. Aj keď takéto ohodnotenie nevylučuje automaticky existenciu prvkov štátnej pomoci, nemala Komisii v danej veci k dispozícii žiadne dôkazy, ktoré by spochybňovali trhovú orientáciu transakcie. Na základe informácií, ktoré sú k dispozícii, nemá Komisia žiadny dôvod predpokladať, že spoločnosť bola predaná pod trhovú cenu. Ako je uvedené v bode 37, bola hodnota Sachsen LB v decembri 2007 ohodnotená na 328 mil. EUR ([25]); toto je kúpna cena, ktorú zaplatila LBBW. Okrem toho žiadna tretia strana nespochybnila v rámci konania vo veci formálneho zisťovania primeranosť kúpnej ceny a Komisia nevie o žiadnej tretej strane, ktorá by sa o Sachsen LB zaujímala a ktorá by bola ochotná ponúknuť vyššiu cenu. Komisia preto trvá na svojom stanovisku, že banka bola predaná za trhovú cenu a že LBBW nebola v priebehu predaja Sachsen LB poskytnutá žiadna štátna pomoc.

(77) Okrem toho Komisia preskúmala, či Sachsen LB nevznikla výhoda vyplývajúca zo skutočnosti, že by likvidácia bola z hľadiska nákladov výhodnejšia ako predaj s poskytnutou zárukou. Komisia nemohla potvrdiť, že Slobodný štát Sasko dosiahol pozitívnu predajnú cenu, t. j. predajnú cenu, ktorá je vyššia ako prostriedky poskytnuté Slobodným štátom Sasko. Hoci je nesporné, že pôvodnou kúpnou zmluvou z augusta 2007, podľa ktorej mala LBBW zaplatiť Sachsen LB minimálne 300 mil. EUR, ako aj poskytnúť úhradu v hotovosti vopred, bola dosiahnutá pozitívna kúpna cena, po dodatočných rokovaniach v decembri už tomu tak nebolo, pretože Slobodný štát Sasko poskytol záruku vo výške 2,75 mld. EUR a za to dostal […] % z predajnej ceny vo výške 328 mil. EUR (t. j. […] mil. EUR) v hotovosti plus príjmy z provízie za poskytnutie záruky (s účtovnou hodnotou […(> 90)] mil. EUR) ([26]).

([25]) […] mld. EUR (hodnota Sachsen LB, ku ktorej dospela spoločnosť […] vo svojej analýze vypracovanej z poverenia LBBW) mínus […] mil. EUR (straty v roku 2007) mínus […] mil. EUR (úhrada v hotovosti vopred) = 328 mil. EUR.

([26]) Komisia uvádza, že v prípade záruky poskytnutej prima facie na zabezpečenie refinancovania Super-SIV išlo o pomoc pre Sachsen LB, pretože prostredníctvom záruky bol umožnený predaj Sachsen LB. Bez zriadenia Super-SIV, čo bolo možné len s pomocou záruky, by nedošlo k predaju Sachsen LB. Keďže je však záruka viazaná na Super-SIV a Super-SIV sa neprevádza na LBBW, nebola LBBW poskytnutá žiadna výhoda.

(78) Zisťovanie nezmenilo stanovisko Komisie, že by vlastníci pri porovnávaní likvidačných nákladov a nákladov na predaj so zárukou nezohľadnili úhradu v hotovosti vopred z augusta 2007 vo výške 250 mil. EUR, pretože táto suma by v prípade neuskutočnenia predaja nebola vrátená späť. Inými slovami, keďže predošlí vlastníci Sachsen LB neboli povinní v prípade neuskutočnenia predaja vrátiť spoločnosti LBBW túto úhradu v hotovosti poskytnutú vopred, nepokladal by investor v trhovom hospodárstve túto úhradu v hotovosti v hypoteticky porovnateľnej situácii za dodatočné náklady.

(79) Komisia musela následne overiť, či náklady vzniknuté pre Sachsen LB počas poskytnutia záruky neprevyšujú predajnú cenu za Sachsen LB. Bolo by tomu tak najmä vtedy, ak by hodnota očakávaných strát v spojení so zárukou vo výške 2,75 mld. EUR prevyšovala získanú sumu […] mil. EUR (vrátane provízií za poskytnutú záruku, ktoré môžu dosiahnuť účtovnú hodnotu […] mil. EUR).

(80) Nemecko odhadlo očakávané straty v súvislosti so zárukou na asi […(> 800)] mil. EUR („horší prípad“), […(< 500)] mil. EUR („základný prípad“) príp. […(< 200)] mil. EUR („najlepší prípad“). Obavy Komisie, či model použitý LBBW na kvantifikáciu očakávaných strát v súvislosti so zárukou v plnej miere odráža prvky pomoci obsiahnuté v záruke, nemohli byť odstránené. Komisia poukazuje na to, že podľa ustálenej judikatúry môže byť prvok pomoci obsiahnutý v záruke poskytnutej podniku nachádzajúcom sa v ťažkostiach a môže byť rovnako vysoký ako suma, krytá zárukou (v tomto prípade teda 2,75 mld. EUR). Okrem toho Komisia zdôrazňuje, že Slobodný štát Sasko by aj v „základnom prípade“, v ktorom sa počíta s rýchlym zotavením trhov, dosiahol v dôsledku očakávaných strát negatívnu kúpnu cenu.

(81) Ďalej sa pri zisťovaní potvrdila domnienka Komisie, že investor v trhovom hospodárstve by za takýchto nepredvídateľných okolností vychádzal prinajmenšom z „horšieho prípadu“ s očakávanými stratami […(> 800)] mil. EUR. Komisia poukazuje na to, že dospela k tomu istému záveru ako v prípade *Bankgesellschaft Berlin* ([27]). V rozpore s tvrdením Nemecka nezodpovedá akceptovanie scenára „základného prípadu“ bežnej praxi ([28]).

(82) Komisia však uznáva, že investor v trhovom hospodárstve môže vo výnimočných prípadoch akceptovať negatívnu kúpnu cenu, ak by náklady na likvidáciu, vznikajúce predávajúcemu boli vyššie. Na vypočítanie likvidačných nákladov možno zohľadniť len tie záväzky, ktoré by prevzal investor v trhovom hospodárstve ([29]). Vylúčené sú záväzky v rámci štátnej pomoci, pretože tieto by investor v trhovom hospodárstve neprevzal ([30]). Ručenie zriaďovateľa je takýmto záväzkom, ktorý nie je možné zohľadniť ([31]). Komisia zastáva názor, že v tomto prípade ide o existujúcu pomoc a navrhla príslušné opatrenia na jej odstránenie ([32]). Slobodný štát Sasko nemôže ako investor v trhovom hospodárstve pri predaji Sachsen LB uplatniť náklady, ktoré môžu vzniknúť počas ručenia zriaďovateľa. Nemecko neuviedlo žiadne iné záväzky, ktoré by mohol zohľadniť investor v trhovom hospodárstve pri kvantifikácii likvidačných nákladov.

(83) Komisia potvrdzuje, že nemôže akceptovať argument Nemecka, že pre Slobodný štát Sasko je strata vlastného kapitálu vo výške 880 mil. EUR aj naďalej relevantná, pretože Slobodný štát Sasko už Sachsen LB predal, zohľadnil by teda len dodatočne vzniknuté náklady a nie straty v priebehu potenciálnej likvidácie.

(84) Komisia berie na vedomie, že Slobodný štát Sasko poskytol ako podielový vlastník celú záruku a ostatní vlastníci sa na nej finančne nepodieľali. Ako odplatu za záruku, ktorá predstavovala v najlepšom (i keď nepravdepodobnom) prípade minimálne […] mil. EUR a ktorá by sa mohla rozšíriť až na 2,75 mld. EUR, získal Slobodný štát Sasko predajom Sachsen LB len […] mil. EUR.

(85) Komisia preto dospela k uzáveru, že Slobodný štát Sasko predal Sachsen LB za negatívnu kúpnu cenu a tak poskytol Sachsen LB štátnu pomoc.

7.1.3. REFINANCOVANIE SUPER-SIV

(86) Komisia nevyjadrila žiadne obavy v súvislosti s hospodárskou súťažou v súvislosti s refinancovaním Super-SIV prostredníctvom LBBW a iných krajinských bánk a po ukončení konania vo veci zisťovania trvá na svojom stanovisku, že toto opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc.

([27]) Rozhodnutie Komisie vo veci C-28/02, Bankgesellschaft Berlin, Ú. v. EÚ L 116, 14.5.2005, s. 1, bod 140.

([28]) Porovnaj rozhodnutie Komisie z 27. júna 2007 vo veci C-50/06, BAWAG, zatiaľ neuverejnené, bod 155.

([29]) Spojené veci C-278/92, C-279/92 a C-280/92, Hytasa, Zb. 1994, I-4103, bod 22.

([30]) Porovnaj vec C-334/99, Gröditzer Stahlwerke, Zb. 2003, I-1139, bod 133 ff., a rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2008 vo veci C-56/08, Bank Burgenland, zatiaľ neuverejnené.

([31]) Porovnaj rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2008 vo veci C-56/08, Bank Burgenland, zatiaľ neuverejnené.

([32]) Porovnaj poznámku pod čiarou č. 1. Ručenie zriaďovateľa by sa aj tak uplatnilo až vtedy, ak by banka vyhlásila, že už nemôže plniť svoje záväzky, t. j. ak by vyhlásila platobnú neschopnosť. Predmetná transakcia, zdá sa, vytvára pre Sachsen LB ďalšiu výhodu, pretože nielen chráni veriteľov, ale zabezpečuje aj prežitie banky.

(87) Zriadenie Super-SIV je jednoznačne spojené s reštrukturalizáciou a predajom Sachsen LB spoločnosti LBBW. Bez Super-SIV by Sachsen LB musela pokryť mark-to-market straty vo výške okolo […(0,5 – 1,5)]. mld. EUR. Zriadenie Super-SIV je teda úzko spojené s reštrukturalizáciou a predajom Sachsen LB. Kúpna cena zaplatená spoločnosťou LBBW a ohodnotenie banky zohľadňujú už zriadenú Super-SIV a likviditu poskytnutú LBBW a krajinskými bankami.

(88) Refinancovanie Super-SIV by však predstavovalo štátnu pomoc, ak by LBBW a ostatné krajinské banky dostali za likviditu poskytnutú z ich strany nepomerne vysokú odmenu a ak by sa LBBW a ostatné krajinské banky pri poskytnutí likvidity pre Super-SIV nesprávali ako investori v trhovom hospodárstve.

(89) Poskytnutie likvidity a prostriedkov refinancovania patrí k základnej činnosti banky. Banky poskytujú účastníkom trhu likviditu, ktorú potom refinancujú požičiavaním si podobných súm. Každá banka si v závislosti od vlastnej štruktúry aktív-pasív zvolí vhodnú stratégiu refinancovania (vzhľadom na trvanie a pôvod aktív), aby optimalizovala svoje celkové náklady na refinancovanie a aby obmedzila s tým spojené riziká na minimum. Počas refinancovania sa môžu termíny splatnosti záväzkov skrátiť alebo predĺžiť, môžu sa dojednať nižšie úrokové sadzby pre nové záväzky alebo dohodnúť kombinácia týchto rôznych možností. Z rozdielu medzi výnosmi z (napr. dlhodobého) poskytnutia likvidity a nákladov (napr. krátkodobých) na úver vzniká príležitosť dosiahnuť zisky.

(90) Komisia zastáva názor, že LBBW a iným krajinským bankám nevznikla z poskytnutia likvidity potrebnej pre Super-SIV žiadna výhoda. Vzhľadom na početné investičné možnosti na vnútroštátnom a medzinárodnom kapitálovom trhu by LBBW a krajinské banky mohli likviditu poskytnutú Super-SIV nepochybne investovať aj inak. Refinancovaním Super-SIV sa teda ich celkový objem refinancovania nezvýšil. Okrem toho neboli refinancovaním docielené žiadne výnosy, ktoré by išli nad rámec aktuálnej trhovej hodnoty, pretože najmä za nižšie riziko podložené štátnou zárukou bol zaplatený poplatok. Cieľom Super-SIV je držať portfólio až do splatnosti. Výnosy plynú z náhrady aktív, ktoré kryjú cenné papiere portfólia s ich rôznymi termínmi splatnosti. Bolo však dohodnuté, že výnosy zo Super-SIV budú použité výlučne na úhradu poplatku za záruku, ktorý malo Super-SIV zaplatiť Slobodnému štátu Sasko, na správne poplatky za Super-SIV a primeranú odmenu pre spoločnosť LBBW a ostatné krajinské banky za poskytnutie likvidity potrebnej na refinancovanie Super-SIV.

(91) Komisia zastáva okrem toho názor, že poskytnutie likvidity pre Super-SIV zo strany LBBW a iných krajinských bánk sa uskutočnilo za bežných trhových podmienok a investor v trhovom hospodárstve, ktorý by sa nachádzal v pozícii týchto úverových inštitútov, by konal tak isto, takže sa štátna pomoc v súvislosti so Super-SIV nezvýšila. Ako už bolo uvedené, z výnosov SIV bola bankám vyplatená primeraná odmena. Okrem toho boli do Super-SIV prevedené štruktúrované portfóliové investície v hodnote 17,5 mld. EUR, ktoré mali byť držané až do konca splatnosti. Z dôvodu dočasne neexistujúceho trhu je rozhodujúcim kritériom pre kvantifikáciu rizík spojených s týmto prevodom „nesplatenie“ v dobe splatnosti a nie „straty mark-to-market“. Očakávané straty (riziko nesplatenia) v „horšom prípade“ boli odhadnuté na […(> 800)] mil. EUR, takže LBBW mala ešte rezervu […] mld. EUR. Z podnikateľského hľadiska možno preto riziko znášané LBBW a ostatnými krajinskými bankami pokladať za obmedzené; toto platí aj pre riziko, ktoré prevzal štát pri poskytnutí záruky vo výške 2,75 mld. EUR od Slobodného štátu Sasko. Keďže boli spoločnosti LBBW a iným krajinským bankám zaplatené bežné trhové úroky, nevzniká v tomto špecifickom prípade žiadny dôvod domnievať sa, že refinancovanie nebolo uskutočnené v súlade s trhovými zásadami.

(92) Okrem toho nie je refinancovanie Super-SIV spoločnosťou LBBW a krajinskými bankami porovnateľné s prvým opatrením, u ktorého ide o pomoc v prospech Sachsen LB. Okolnosti na trhu v decembri 2007 sa v porovnaní s augustom 2007 značne zmenili. V auguste 2007 neboli v podstate už žiadni investori, ktorí by boli ochotní investovať do takého fondu akým je Super-SIV. Riziko, ktoré prevzalo združenie bánk za odmenu […] bázických bodov, nebolo so zreteľom na skutočnosť, že v tom čase už skutočne neexistovali žiadni investori, ktorí by do tohto fondu investovali, zlučiteľné s trhom. V decembri sa však podmienky na trhu zlepšili a investori opäť nakupovali CP zabezpečené aktívami. Okrem toho cieľom Super-SIV bolo držať do neho začlenené portfóliá až do splatnosti, zatiaľ čo banky združenia nakupovali CP, ktoré boli časovo obmedzené a istotne neboli držané až do termínu splatnosti cenných papierov. Odmena vyplývajúca zo zmluvy o združení bola veľmi malá, takže investori od októbra 2007 opäť nakupovali CP aj mimo rámca zmluvy o združení. Zotavenie trhu znamenalo, že investori sa opäť zaujímali o cenné papiere, aj keď títo neboli ochotní zaplatiť nominálnu hodnotu. Vzhľadom na odhadované riziká nesplatenia možno vyvodiť záver, že by refinancovanie spoločnosťou LBBW a inými krajinskými bankami bolo prijateľné aj pre investora v trhovom hospodárstve, ktorý by sa nachádzal v tej istej pozícii, ako tieto úverové inštitúty, a preto toto refinancovanie neobsahovalo štátnu pomoc, ktorá by prekračovala hodnotu záruky poskytnutej Slobodným štátom Sasko. Z uvedených dôvodov

dospela Komisia k záveru, že refinancovanie Super-SIV neobsahovalo žiadnu ďalšiu štátnu pomoc.

7.2. *ZLUČITEĽNOSŤ SO SPOLOČNÝM TRHOM*

(93) Podľa názoru Komisie by predmetné opatrenia predstavujúce štátnu pomoc, ako sa uvádza ďalej v texte, mohli byť označené za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. b) a c) Zmluvy o ES, keďže všetky ostatné ustanovenia tohto článku jednoznačne nemožno uplatniť.

7.2.1. ČLÁNOK 87 ODS. 3 PÍSM. B) ZMLUVA O ES – POMOC NA NÁPRAVU VÁŽNEJ PORUCHY FUNGOVANIA V HOSPODÁRSTVE ČLENSKÉHO ŠTÁTU

(94) Podľa článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES je pomoc na nápravu vážnej poruchy v hospodárstve členského štátu zlučiteľná so spoločným trhom. Komisia by však chcela najskôr upozorniť na to, že Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev zdôraznil, že článok 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES je treba uplatňovať reštriktívne, takže pomoc nesmie byť len v prospech jedného podniku alebo jedného hospodárskeho odvetvia, ale musí slúžiť na nápravu poruchy v celom hospodárstve členského štátu. Komisia preto rozhodla, že sa vážna hospodárska porucha neodstráni pomocou zameranou na „odstránenie ťažkostí jediného príjemcu pomoci […], a nie celého hospodárskeho odvetvia“. Komisia sa navyše v žiadnom z prípadov, ktoré sa týkali bánk v ťažkostiach, ešte nikdy neopierala o toto ustanovenie Zmluvy o ES.

(95) Zisťovanie potvrdilo domnienku Komisie, že problémy Sachsen LB sú dôsledkom udalostí týkajúcich sa iba tejto spoločnosti. Okrem toho informácie, ktoré predložilo Nemecko, Komisiu nepresvedčili o tom, že by systémové účinky, ktoré mohli vzniknúť pri úpadku Sachsen LB, mohli dosiahnuť takú mieru, ktorá by predstavovala „vážnu poruchu hospodárstva“ Nemecka v zmysle článku 87 ods. 3 písm. b) ([33]). Predmetný prípad pozostáva zo špecifických problémov Sachsen LB, takže je potrebné prijať nápravné opatrenia podľa pravidiel uplatňovaných na podniky v ťažkostiach. Komisia preto nevidí žiadny dôvod, aby na základe článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES označila predmetné opatrenia za zlučiteľné so spoločným trhom.

([33]) Porovnaj rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2008 vo veci NN 25/08, pomoc na záchranu pre WestLB, zatiaľ neuverejnené.

7.2.2. ČLÁNOK 87 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVA O ES – POMOC PRE PODNIKY V ŤAŽKOSTIACH

(96) Podľa názoru Komisie by Sachsen LB podľa bodu 9 usmernení nebola s veľkou pravdepodobnosťou schopná bez facility likvidity združenia bánk a úhrady v hotovosti vopred vo výške 250 mil. EUR dlhšie odolávať likviditnej kríze. Hroziace straty by viedli k zatvoreniu banky, čím sú splnené podmienky uvedené v bode 10 písm. c) usmernení. Nemecko toto stanovisko uvedené už v rozhodnutí o začatí konania nespochybnilo.

7.2.2.1. ***Pomoc na záchranu***

(97) Zisťovanie potvrdilo názor Komisie uvedený v rozhodnutí o začatí konania, že prvé (avšak nie druhé) opatrenie možno pokladať za pomoc na záchranu zlučiteľnú so spoločným trhom, pretože spĺňa všetky podmienky uvedené v bode 25 usmernení, a najmä podmienky uvedené ďalej v tomto texte.

Forma pomoci

(98) Pomoc na záchranu musí spĺňať podmienku uvedenú v bode 25 písm. a) usmernení, podľa ktorej musí byť pomoc na záchranu poskytnutá vo forme úverového ručenia alebo vo forme úveru a úver musí byť splatený alebo trvanie záruky ukončené v lehote maximálne šiestich mesiacov od vyplatenia prvej splátky danému podniku ([34]).

(99) V danom prípade poskytlo združenie bánk prostredníctvom kúpy CP vydaných spoločnosťou Ormond Quay spoločnosti Sachsen LB facilitu likvidity. Vzhľadom na potvrdenie Nemecka, že riziko nesplatenia základných položiek kapitálového trhu aj naďalej znáša Sachsen LB, možno facilitu likvidity pokladať za šesťmesačný kontokorentný úver vo výške 17,1 mld. EUR. Inými slovami, poskytnutie likvidity je porovnateľné s úverom poskytnutým Sachsen LB združením bánk. Okrem toho je podpora časovo obmedzená a poskytnutá likvidita bude splatená v priebehu doby kratšej ako šesť mesiacov po vyplatení prvej splátky spoločnosti. Opatrenie neobsahuje žiadny štrukturálny prvok, je obmedzené len na poskytnutie likvidity a je vratné, pretože je to opatrenie obmedzené na dobu šiestich mesiacov.

([34]) Pri pomoci na záchranu v bankovom sektore možno urobiť výnimku. Porovnaj poznámku pod čiarou k bodu 25 písm. a) usmernení, kde je napísané, že pomoc poskytnutá v inej forme ako vo forme úverových ručení alebo vo forme úverov, ktoré spĺňajú podmienky bodu 25 písmena a) usmernení, musia spĺňať všeobecné zásady platiace pre pomoc na záchranu a nesmú obsahovať žiadne štrukturálne opatrenia financovania, ktoré sa dotýkajú vlastných prostriedkov banky. Porovnaj rozhodnutie Komisie z 5. decembra 2007 vo veci NN 70/07, Northern Rock, zatiaľ neuverejnené, bod 43, a rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2008 vo veci NN 25/08, pomoc na záchranu pre WestLB, zatiaľ neuverejnené.

(100) Okrem toho náklady na refinancovanie Sachsen LB neklesnú prostredníctvom facility likvidity na úroveň, ktorá by bola nižšia, než je sadzba bežná na trhu. Ako je uvedené v bodoch 21 a 22, uskutočnila sa odmena zaplatená spoločnosťou Sachsen LB podľa Euribor, ktorý 6. augusta 2007 predstavoval 4,112 ([35]) plus […] bázických bodov, t. j. bola zaplatená odmena vo výške […], ktorá tak bola vyššia než referenčná úroková sadzba pre Nemecko 4,62 (august 2007).

Nevyhnutné minimum

(101) Podľa bodu 25 písm. d) musí byť výška pomoci na záchranu obmedzená na sumu, ktorá je nevyhnutná na udržanie podniku počas nasledujúcich šiestich mesiacov, na ktoré bola pomoc poskytnutá. Komisia poukazuje v tejto súvislosti na to, že povinnosť nákupu, ktorú malo združenie bánk, sa týkala len tých CP, ktoré nebolo možné umiestniť na trhu. Združenie bánk bolo teda povinné kúpiť tie CP vydané spoločnosťou Ormond Quay, ktoré nebolo možné umiestniť u iných investorov, ako u bánk združenia. Na základe toho dospela Komisia k záveru, že pri poskytnutí facility likvidity bolo dodržané nevyhnutné minimum na udržanie činnosti Sachsen LB.

(102) Keďže sa jednomesačná doba trvania CP nesmela prekročiť, boli každý mesiac vydávané nové CP. Od októbra 2007 nakupovali niektorí investori (predovšetkým […(banky, ktoré patrili do verejného sektora)]) však opäť aj CP, ktoré boli umiestnené na trhu a teda neboli spojené so zmluvou o združení, takže zmluva o združení stratila svoj pôvodný účel.

Zabránenie neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže

(103) Podľa bodu 25 písm. b) usmernení môže byť pomoc na záchranu opodstatnená aj vážnymi sociálnymi dôvodmi, nesmie mať však neprimerane nepriaznivý účinok v ostatných členských štátoch. Predmetné opatrenie môže byť odôvodnené vážnymi sociálnymi ťažkosťami, pretože bez tohto opatrenia by musela byť Sachsen LB zlikvidovaná, čo by bolo spojené so značným znížením počtu zamestnancov. Toto opatrenie nemá žiadny neprimerane nepriaznivý účinok v ostatných členských štátoch, keďže banka nie je za finančných podmienok zmluvy o združení schopná pôsobiť na trhu agresívne.

Zásada jednorazovej pomoci (jedenkrát a naposledy)

(104) Zásada jednorazovej pomoci bola dodržaná, pretože až doteraz nebola Sachsen LB poskytnutá žiadna pomoc na záchranu a na reštrukturalizáciu.

([35]) Keďže združenie bánk refinancuje portfólio na mesačnej báze, bude základom Euribor 1 mesiac.

7.2.2.2. ***Pomoc na reštrukturalizáciu***

(105) Na základe výsledkov zisťovania dospela Komisia k záveru, že druhé opatrenie, ktoré nie je pomocou na záchranu, možno považovať za pomoc na reštrukturalizáciu zlučiteľnú so spoločným trhom, pretože spĺňa všetky podmienky usmernení.

Obnova dlhodobej životaschopnosti

(106) Zisťovanie potvrdilo po prvé, že prostredníctvom reštrukturalizácie bude obnovená dlhodobá životaschopnosť Sachsen LB. Podľa názoru Komisie má predaj Sachsen LB spoločnosti LBBW rozhodujúci význam pre riešenie vzniknutých ťažkostí a pre pozitívny hospodársky vývoj banky v rámci skupiny LBBW. Nový obchodný model pre Sachsen LB aplikovala LBBW s úspechom už v Porýní-Falcku. Okrem toho Nemecko poukázalo na to, že výnosy z vlastného kapitálu Sachsen Bank sa vyrovnajú výnosom súkromných konkurentov.

(107) Ďalej zisťovanie potvrdilo, že LBBW zmenila zameranie obchodných činností banky v Sasku a zlikvidovala tam stratové obchodné oblasti, keďže v Sasku sa už nerealizujú žiadne nové štruktúrované investičné obchody.

(108) Nový obchodný model LBBW ukazuje po prvé, že sa budúca obchodná činnosť bývalej Sachsen LB zredukuje a sústredí sa na súkromných a podnikových zákazníkov v Sasku a v hraničiacich regiónoch, zatiaľ čo centrálne úlohy by mali byť začlenené do LBBW, ktorá ich bude potom vykonávať. Podľa názoru Komisie je, ako to vyplýva z poskytnutých podkladov, sústredenie Sachsen LB na podnikových zákazníkov a majetných súkromných zákazníkov udržateľným obchodným modelom. Tieto obchodné činnosti dopĺňajú obchodný model sporiteľní; LBBW preukázala už v Bádensku-Württembersku a v Porýní-Falcku udržateľnosť tohto modelu. Komisia overila prognózu vývoja trhu a pokladá ju za dôveryhodnú; odhadované výnosy sú podľa názoru Komisie realizovateľné. Na základe uvedených výsledkov by Sachsen Bank mala byť schopná presadiť sa samostatne na saskom a cezhraničnom finančnom trhu. Po druhé ako vyplýva z podrobného opisu konjunkturálnych okolností, ktoré zapríčinili ťažkosti banky, sú prevod obchodu na kapitálovom trhu a obchodovania na vlastný účet na LBBW, ako aj redukcia obchodnej činnosti Sachsen LB Europe, s ktorou sa počíta v pláne reštrukturalizácie, bezpodmienečne potrebné, aby sa nezopakovali chyby z minulosti.

(109) Pre úplnosť berie Komisia na vedomie, že plán reštrukturalizácie Sachsen LB poskytuje aj udržateľné riešenie, pokiaľ ide o obnovu dlhodobej životaschopnosti Sachsen LB ako samostatnej inštitúcie v čase predaja banky, hoci tento model v dôsledku začlenenia Sachsen LB do LBBW, čím sa zabezpečilo prežitie Sachsen LB, nedostal nikdy konkrétnu formu. Z plánu reštrukturalizácie, ku ktorému bola priložená štúdia trhu a ktorý sa opieral o spoľahlivé prognózy vývoja na trhu, jasne vyplýva, že by sa zvolený obchodný model osvedčil. Toto je možné vyvodiť z uvedených číselných údajov, podľa ktorých sa aj v najhoršom prípade („worst case“) budú hrubé výnosy a prevádzkové výsledky Sachsen LB v období rokov 2007 – 2012 […] vyvíjať pozitívne. Hrubé výnosy z obchodu s podnikovými zákazníkmi (corporate finance) narastú z […] mil. EUR na […] mil. EUR, čo zodpovedá kumulovanej miere rastu vo výške […]. Celkovo to je nárast vo výške […] pred synergiami a nárast vo výške […] u výnosových synergií. […] vyplýva z nákladov na reštrukturalizáciu a klesne z […] mil. EUR na […] mil. EUR. Komisia overila aj predpoklady, z ktorých vychádza plán reštrukturalizácie, a nenašla žiadny dôvod, pre ktorý by ich nemala pokladať za reálne.

7.2.2.3. ***Obmedzenie pomoci na nevyhnutné minimum – vlastný príspevok***

(110) Pochybnosti Komisie, že pomoc je obmedzená na nevyhnutné minimum, bolo možné rozptýliť. Komisia zastáva názor, že pomoc je obmedzená na nevyhnutné minimum a že v súlade s požiadavkami v usmerneniach je poskytnutý značný príspevok na reštrukturalizáciu z vlastných prostriedkov, t. j. viac ako 50 % nákladov na reštrukturalizáciu je financovaných z vlastných zdrojov.

(111) K tomuto záveru dospela Komisia po zohľadnení aspektov uvedených ďalej v texte.

(112) Po prvé banka bola predaná v rámci transakcie neobsahujúcej pomoc novému vlastníkovi – LBBW. LBBW znáša všetky náklady na reštrukturalizáciu spojené so založením Super-SIV a začlenením Sachsen LB, ktoré sa odhadujú na […] mil. EUR až […] mil. EUR.

(113) Po druhé LBBW zaplatila vopred vyrovnanie straty vo výške 250 mil. EUR. Ďalej prevzala časť strát a potreby financovania pre portfólio 1. Okrem toho sa LBBW zaviazala predať určité aktíva banky Sachsen LB. Keďže však v súčasnosti nie je možné presne vyčísliť výnosy z týchto predajov, nemožno ich zohľadniť ako vlastný príspevok.

(114) Po tretie Sachsen LB potrebovala likvidné prostriedky vo výške 17,5 mld. EUR na financovanie svojej účelovej spoločnosti, ktorá investovala do štruktúrovaných investícií. Hoci tu ide v zásade o úplne bežný postup banky (s ktorým by následne neboli spojené žiadne náklady na reštrukturalizáciu), je situácia v špecifickom prípade Sachsen LB, ktorá si už také refinancovanie nemohla dovoliť, iná ([36]).

(115) Vzniká tu otázka, či toto refinancovanie možno akceptovať ako vlastný príspevok.

(116) Komisia zastáva názor, že v prípade podmienok refinancovania, ktoré akceptovali LBBW a ostatné krajinské banky, ide o podmienky, ktoré by v porovnateľnej situácii akceptoval aj investor v trhovom hospodárstve pri zohľadnení záruky poskytnutej Slobodným štátom Sasko vo výške 2,75 mld. EUR. V prípade nezávislých súkromných investorov by muselo byť takéto refinancovanie uskutočnené pomocou vlastných prostriedkov nadobúdajúcej banky alebo externého financovania poskytnutého za trhových podmienok zo strany iných investujúcich bánk (pozri oddiel 7.1.3). Pokiaľ ide o záruku, nie je to pri sume refinancovania vo výške 2,75 mld. EUR jednoznačne transakcia neobsahujúca pomoc, pričom by mohlo byť uplatnené, že by sa toto mohlo dotknúť celej bezprioritnej tranže, ktorá je financovaná kupujúcou stranou ([37]). Predmetné opatrenie, sa týmto nestáva štátnou pomocou, len je štátnou pomocou zvýhodnené.

(117) Na druhú stranu však Komisia nezastáva názor, že v tomto prípade financovanie poskytnuté pre druhú prioritnú tranžu ostatnými nezávislými bankami v trhovom hospodárstve obsahovalo pomoc. V tomto prípade by boli investujúce banky chránené celou bezprioritnou tranžou vo výške 8,54 mld. EUR (a síce bez ohľadu na záruku, ktorú poskytol Slobodný štát Sasko). Ich rozhodnutie prevziať refinancovanie prioritnej tranže sa opieralo o skutočnosť, že sa na nich vzťahuje ochrana celej prvej tranže. Akákoľvek pomoc by sa za týchto okolností obmedzila na prvú tranžu, takže by bolo možné pokladať aspoň druhú tranžu za trhovú a teda za vlastný príspevok.

(118) Vlastný príspevok v rámci refinancovania Super-SIV teda mierne prekračuje 8,75 mld. EUR.

([36]) Poskytnutie likvidity bankami bolo tiež posudzované v rámci konania, ktoré viedlo k rozhodnutiu Komisie vo veci C-58/03, Alstom, Ú. v. EÚ L 150, 10.6.2005, s. 24, bod 216. Rozhodnutie Komisie z 12. septembra 2007 vo veci C-54/06, Bison Bial, Ú. v. EÚ L 46, 21.2.2008, s. 41, bod. 62 a nasled.

([37]) Komisia však v predošlých prípadoch refinancovania akceptovala, že časti úveru, ktoré neboli kryté zárukou, môžu byť pokladané za vlastný príspevok. Pozri rozhodnutie Komisie zo 7. marca 2007 vo veci C-10/06, Cyprus Airways Public Ltd., Ú. v. EÚ L 49, 22.2.2008, s. 25, bod 139.

(119) Napokon je potrebné uviesť, že z nákladov na reštrukturalizáciu vo výške […] mld. EUR možno sumu […] mld. EUR ([…]) akceptovať ako vlastný príspevok. Komisia preto dospela k záveru, že vlastný príspevok predstavuje spolu 51 % nákladov na reštrukturalizáciu, a teda prekračuje požiadavku na príspevok vo výške min. 50 % nákladov uvedenú v usmerneniach.

7.2.2.4. ***Zabránenie neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže – kompenzačné opatrenia***

(120) Komisia je po zisťovaní a po rozhovoroch s Nemeckom presvedčená o tom, že boli prijaté dostatočné opatrenia na čo najväčšie zmiernenie znevýhodňujúcich dôsledkov pomoci na konkurentov. Podľa názoru Komisie sú opatrenia úmerné rozsahu narušenia hospodárskej súťaže spôsobeného danou pomocou, ktoré vyplýva predovšetkým z ďalšej existencie Sachsen LB – aj keď len ako súčasti LBBW.

(121) Došlo k značnému obmedzeniu pôsobenia Sachsen LB na kapitálovom trhu. Toto zahŕňa predovšetkým likvidáciu príp. predaj Sachsen LB Europe, čo ide už nad rámec pôvodných zámerov uvedených v pláne reštrukturalizácie. LBBW mala v úmysle pokračovať v obchodnej činnosti dcérskej spoločnosti v Dubline, aj keď v menšom rozsahu. Sachsen LB Europe je, odhliadnuc od skutočnosti, že sa niektoré z ňou spravovaných portfólií ukázali byť v priebehu finančnej krízy stratovými, etablovaným poskytovateľom služieb pre štruktúrované finančné investície s príslušným know-how. Sachsen LB Europe mohla pokračovať v činnosti pre tretie subjekty a týmto spôsobom dosahovať výnosy z provízií pre Sachsen LB/LBBW. Sachsen LB Europe bola až do situácie v lete 2007 hlavným zdrojom ziskov skupiny Sachsen LB. Okrem toho to boli obchodné činnosti Sachsen LB Europe, ktoré boli narušené súťažným správaním Sachsen LB. Komisia pokladá preto likvidáciu príp. predaj Sachsen LB Europe za účinné kompenzačné opatrenie.

(122) Podľa názoru Komisie je aj predaj účasti v dcérskej spoločnosti East Merchant GmbH, ktorá zohrávala dôležitú úlohu v štruktúrovaných činnostiach Sachsen LB na finančnom trhu, dôležitým kompenzačným opatrením. East Merchant pôsobí v rôznych oblastiach štruktúrovaných činností na finančnom trhu, o. i. v oblasti lízingu pre dopravu a logistiku. Spoločnosť prispievala pravidelne s veľmi dobrými výsledkami k ziskom Sachsen LB.

(123) To isté platí aj pre predaj […]. Keďže sa tieto spoločnosti […] koncentrujú, nemožno ich, ako už bolo uvedené, spájať s aktivitami v oblasti rizikových hypoték. Keďže predaj týchto oboch dcérskych spoločností nebol uvedený v pláne reštrukturalizácie LBBW pre Sachsen LB, možno ho považovať za kompenzačné opatrenie.

(124) Okrem toho sa Nemecko a LBBW zaviazali, že sa Sachsen Bank nebude venovať obchodovaniu na vlastný účet ani medzinárodnému obchodovaniu s nehnuteľnosťami.

(125) Uvedený predaj sa týka spoločností, ktoré mali podľa plánovania pre rok 2008 dosiahnuť […(> 25)] % ziskov skupiny Sachsen LB. Ide teda o kompenzačné opatrenie, ktoré rozsahom a formou postačuje na to, aby primerane obmedzilo účinky narušenia hospodárskej súťaže spôsobené poskytnutím takej veľkej pomoci ([38]). Toto platí tým viac, že prítomnosť Sachsen LB na trhu je napriek vysokej sume pomoci relatívne malá a opatrenia prijaté zo strany LBBW prispievajú k stabilizácii finančných trhov.

(126) Okrem toho Komisia uznáva, že sa predošlí vlastníci banky ani vedenie viac nepodieľajú na obchodných činnostiach Sachsen LB, čo je dôležitým signálom, pokiaľ ide o zmiernenie subjektívneho rizika.

(127) Celkove zastáva Komisia názor, že kompenzačné opatrenia sú úmerné účinkom narušenia hospodárskej súťaže, ktoré boli spôsobené poskytnutím pomoci banke Sachsen LB.

(128) Je potrebné pravidelne informovať Komisiu o pokroku dosahovanom pri realizácii uvedených kompenzačných opatrení.

8. **NÁVRH**

(129) Z týchto dôvodov Komisia zastáva názor, že obidve predmetné opatrenia – facilita likvidity a poskytnutie záruky – boli uskutočnené v rozpore s článkom 88 ods. 3 Zmluvy o ES. Komisia však dospela k záveru, že v prípade facility likvidity ide o pomoc na záchranu a pri záruke poskytnutej Sachsen LB o pomoc na reštrukturalizáciu, pričom obidve opatrenia možno podľa článku 87 ods. 3 Zmluvy o ES považovať pri splnení príslušných podmienok za opatrenia pomoci zlučiteľné so spoločným trhom,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Facilita likvidity a záruka, ktoré boli poskytnuté krajinskej banke Sachsen Girozentrale (Sachsen LB) v spojení s jej predajom, predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, ktorá je v prípade splnenia podmienok a povinností uvedených v článku 2 zlučiteľná so spoločným trhom.

([38]) Porovnaj rozhodnutie Komisie vo veci C-58/03, Alstom, Ú. v. EÚ L 150, 10.6.2005, s. 24, bod 201.

Článok 2

1. Plán reštrukturalizácie pre Sachsen LB, ktorý Nemecko poskytlo Komisii v apríli 2008, bude realizovaný v plnom rozsahu.

2. Nasledovné účasti budú predané tretej strane, nezávislej od skupiny Landesbank Baden-Württemberg (skupina LBBW) príp. zlikvidované:

a) Sachsen LB Europe plc bude do […] predaná alebo zlikvidovaná. Skupina LBBW neprevezme žiadnych zamestnancov Sachsen LB Europe plc, pokiaľ k tomu nebude právne zaviazaná, a nebude teda ponúkať súčasným zamestnancom Sachsen LB Europe plc nové pracovné zmluvy, ani s nimi nebude takéto zmluvy uzatvárať. Táto povinnosť platí po dobu dvoch rokov od prijatia tohto rozhodnutia;

b) účasť v East Merchant GmbH bude predaná do […];

c) […] bude predaná.

3. Plnia sa nasledovné záväzky:

a) Nemecko zabezpečí, aby Sachsen LB, zastúpená LBBW, v žiadnej zo svojich pobočiek v Slobodnom štáte Sasko aktívne nevykonávala ako samostatnú oblasť podnikania vlastné obchody na vlastný účet a riziko presahujúce rámec starostlivosti o zákazníkov v jej hlavných oblastiach podnikania. Tento záväzok platí do konca roku 2011;

b) Nemecko zabezpečí, aby Sachsen LB, zastúpená LBBW, v žiadnej zo svojich pobočiek v Slobodnom štáte Sasko aktívne nevykonávala ako samostatnú oblasť podnikania medzinárodné obchody s nehnuteľnosťami presahujúce rámec starostlivosti o zákazníkov v jej hlavných oblastiach podnikania. Tento záväzok platí do konca roku 2011.

4. Aby bolo možné kontrolovať plnenie podmienok a záväzkov uvedených v odsekoch 1, 2 a 3, bude Nemecko do roku 2012 pravidelne predkladať správy o pokroku dosahovanom v plnení plánu reštrukturalizácie a o dodržiavaní týchto podmienok a záväzkov.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Spolkovej republike Nemecko.

V Bruseli 4. júna 2008

Za Komisiu

Neelie KROES

členka Komisie